

Ve Cắn và Bệnh Tick Bites and Disease

Ve là gì?

Ve là những con bọ nhỏ tí xíu, cỡ bằng hạt mè, sống nhờ hút máu. Các loại ve khác nhau thích hút máu những loài vật khác nhau. Đôi khi, một con ve sẽ cắn người thay vì cắn thú vật. Tuy hầu hết các vết ve cắn không gây bệnh, một số có thể gây bệnh.

Ve sống trong các khu vực có cỏ mọc cao và cây cối rậm rạp. Chúng dễ nhận ra nhất ở người khi chúng đang hút máu người. Ve đào hang để chui một phần vào trong da, cắn, hút máu, và sau đó nhả ra. Cái miệng dùng để hút máu của ve sẽ nằm dưới da, nhưng các phần phía sau sẽ lộ ra ngoài. Khi đã no máu, chúng thường có màu xanh dương-xám. Điều này được gọi là một con ve no ú máu.

Immature tick
(approximate actual size)

Female adult tick
(approximate actual size)

Female adult tick
(approximately
10 times actual size)

Tôi phải làm gì nếu tôi tìm thấy một con ve trên da của mình?

Nếu quý vị tìm thấy một con ve trên da của mình, quý vị cần phải gỡ nó ra càng sớm càng tốt. Kiểm tra toàn thân và quần áo của quý vị. Đừng dừng lại khi quý vị tìm ra một con ve. Có thể còn có thêm những con khác nữa. Hãy chắc chắn là có đủ ánh sáng để quý vị không bỏ sót không nhìn thấy (các) con ve. Nếu quý vị không thể đụng tay vào ve hoặc nhìn thấy nó rõ rệt, hãy nhờ một người nào khác bắt ve ra cho quý vị hoặc đến gặp một chuyên viên y tế để lấy nó ra. Hãy chắc chắn tìm xem có ve trên người của con quý vị và thú nuôi trong nhà hay không nếu chúng đã đi ra ngoài ở một khu vực nơi ve có thể sinh sống.

Khi nào nên gặp chuyên viên chăm sóc sức khỏe để lấy ve ra

Hãy đến gặp chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị để bắt ve ra nếu nó đã chui sâu vào trong da của quý vị. Điều này xảy ra nếu ve đã ở trên người của quý vị trong vài giờ hoặc thậm chí một hay hai ngày. Khi ve đã chui sâu vào trong da quý vị, rất khó để lấy nó ra mà không để sót lại một vài phần của miệng ve, những phần này có thể gây nhiễm trùng.

Làm thế nào để tự mình bắt ve ra

Nếu quý vị có thể tự mình lấy ve ra, hãy làm theo các chỉ dẫn này.

1. Dùng nhíp nhẹ nhàng kẹp càng sát vào miệng ve chừng nào tốt chừng đó. Thân của ve sẽ nằm ngoài da của quý vị. Dùng ngón tay không chạm vào thân ve. Mang bao tay nếu có thể.
2. Diệt tinh nhắc ve ra khỏi da. Đừng bóp ve vì việc này có thể ép những gì có trong bụng ve thấm vào vết thương và làm tăng thêm khả năng bị nhiễm trùng. Đừng giật mạnh, xoay hay vặn con ve vì điều này có thể làm đầu ve đứt ra khỏi thân. Điều rất quan trọng là phải chắc chắn toàn bộ con ve, kể cả các phần miệng nằm bên dưới da của quý vị phải được lấy ra cho hết.
3. Khi ve đã được lấy ra, rửa sạch chỗ ve cắn bằng xà phòng và nước. Quý vị cũng có thể thoa một chút thuốc mỡ kháng sinh vào chỗ ve cắn. Rửa tay với xà phòng và nước.

Quý vị không thể bắt ve ra bằng cách phủ nó với dầu, mỡ hay xăng, hoặc bằng cách gi que diêm hay điều thuốc vào con ve. Cách này không có tác dụng và có thể làm tăng thêm khả năng bị nhiễm trùng.

Phải làm gì sau khi đã lấy ve ra

Nếu con ve còn sống, bỏ nó vào một hũ đựng nhỏ (ví dụ như lọ thuốc) có nắp đậy chặt vừa vặn cùng với một cục bông gòn thấm chút nước để giữ cho ve sống. Đừng dùng cồn thoa da hay bất cứ chất lỏng nào khác. Hũ đựng ve có thể cất tạm một thời gian ngắn trong tủ lạnh. Hãy gặp chuyên viên chăm sóc

sức khỏe của quý vị càng sớm càng tốt để xem có cần phải gửi ve đến Trung Tâm Kiểm Soát Dịch Bệnh của BC để làm xét nghiệm hay không.

Làm thế nào để tôi tránh bị ve cắn?

Quý vị có thể giúp tự bảo vệ mình và gia đình không bị ve và côn trùng cắn bằng cách làm theo các mẹo vật này khi quý vị ở ngoài trời nơi ve có thể sinh sống:

- Đi trên những đường mòn trồng trái bất cứ khi nào có thể, khi đi ở những nơi có cỏ mọc cao hoặc có rừng cây.
- Mặc quần áo màu sáng, bỏ áo trong quần, và nhét ống quần vào trong giày ống hay vớ của quý vị.
- Thoa thuốc chống côn trùng có chứa chất DEET trên quần áo của quý vị và ở những phần da hở ra ngoài. Thoa lại theo như chỉ dẫn ghi trên hộp đựng thuốc. Để biết thêm thông tin về các thuốc chống côn trùng và chất DEET, xin xem [HealthLinkBC File #96 Thuốc Chống Côn Trùng và Chất DEET](#).
- Kiểm tra quần áo và da đầu khi rời khỏi nơi ve có thể sống. Kiểm tra các nếp da. Nhờ người nào giúp quý vị kiểm tra cho các trẻ em nhỏ.
- Thường xuyên kiểm tra thú nuôi trong nhà nếu chúng đi vào những khu vực có cỏ cao và có cây cối rậm rạp.

Ve có thể lây truyền những bệnh gì?

Một số bệnh có thể truyền sang cho người do bị ve cắn. Bệnh được biết đến nhiều nhất là bệnh Lyme.

Borrelia burgdorferi, ký sinh gây bệnh Lyme, đã được tìm thấy ở ve bắt được từ nhiều khu vực của British Columbia, và hàng chục ca bệnh Lyme đã được nhận dạng trong 15 năm vừa qua. Nhiều người có bệnh Lyme đã không du lịch ra khỏi tỉnh, và có thể họ mắc bệnh tại B.C.

Không phải tất cả ve đều mang vi khuẩn gây Bệnh Lyme, và chỉ có một khả năng rất nhỏ là ve truyền bệnh cho quý vị. Tuy nhiên, vì bệnh Lyme là một bệnh nghiêm trọng, vì vậy nên thực hiện các bước để tránh bị ve cắn là điều đáng nên làm.

Các bệnh khác do ve truyền sang bao gồm sốt tái phát, bệnh thổ (tularemia), bệnh sốt núi Rocky (Rocky Mountain Spotted Fever, viết tắt RMSF), sốt Q (Q fever), và bệnh nhiễm anaplasma. Tất cả các bệnh này rất hiếm gặp tại British Columbia.

Một vài con ve có thể nhả một độc tố gây bại liệt tạm thời. Vì lý do này điều quan trọng là phải bắt ve ra càng sớm càng tốt.

Các triệu chứng của bệnh có liên quan đến ve là gì?

Nếu quý vị có các triệu chứng sau đây trong vòng vài ngày hay vài tuần sau khi bị ve cắn, hãy báo cho chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị biết ngay. Nói cho chuyên viên chăm sóc sức khỏe của quý vị biết quý vị đã bị ve cắn khi nào và ở đâu.

- Các triệu chứng tổng quát là bị sốt, nhức đầu, đau nhức bắp thịt và các khớp xương, mệt mỏi, hoặc các cơ bắp ở mặt bị yếu.
- Nổi mẩn đỏ ở da, đặc biệt có mẩn nổi trông giống như một điểm đen (bull's eye), mà điểm đen đó có thể ở hoặc không ở chỗ nơi bị ve cắn.
- Trong những trường hợp rất hiếm, bại liệt có thể xảy ra. Sự bại liệt thường bắt đầu ở bàn chân và chân và lan dần lên thân trên, hai cánh tay và đầu. Sự bại liệt thường bắt đầu trong vòng một vài giờ cho đến một hoặc hai ngày sau khi bị ve cắn.

Sự điều trị là gì?

Hiện không có thuốc chủng nào được cấp phép sử dụng tại Canada cho bất cứ các bệnh nào truyền lây bởi ve.

Bệnh Lyme và những bệnh khác có liên quan đến ve có thể chữa trị bằng thuốc kháng sinh. Sớm chẩn đoán và sớm điều trị có thể giúp ngăn ngừa các biến chứng.

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority

Muốn biết thêm các đề tài của HealthLinkBC File, xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca/healthfiles hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương quý vị. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., xin viếng trang mạng www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi 8-1-1 (miễn phí). Để có sự giúp đỡ cho người điếc và lạng tai, xin gọi 7-1-1. Các dịch vụ dịch thuật có sẵn cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.